

Бібліотека

Молодих бр. Пись —
мошките

Кам медичина.

Ш. ТИЧИНА.

СОНЯШНІ КЛАРНЕТИ.

ПОЕЗІЇ.

1 0 0 0
ПРИМІРНИКІВ
1 9 1 8

„Друкарь Польський“, Київ,
Володимирська 34, Тел. 41-00.

Не Зевс, не Пан, не Голуб-Дух, —
Лиш Соняшні Кларнети.
У танці я, ритмичний рух,
В безсмертнім — всі планети.

Я був — не Я. Лиш мрія, сон.
Навколо — дзвонні згуки,
І пільми творчої хитон,
І благовісні руки.

Прокинувсь я — і я вже Ти:
Над мною, підо мною
Горять світи, біжать світи
Музичною рікою.

І стежив я, і я веснів:
Акордились планети.
Навік я взяв, що Ти не Гнів, —
Лиш Соняшні Кларнети.

Закучерявилися хмари. Лягла в глибінь блакить..
О милий друже, — знов недуже —
О любий брате, — розіп'яте —
Недуже серце моє, серце, мов лебідь той ячить.
Закучерявилися хмари...

Женуть вітри, мов буйні тури! Тополі арфигнуть..
З душі моєї — мов лілеї —
Ростуть прекрасні — ясні, ясні —
З душі моєї смутки, жалі мов квітоньки ростуть.
Женуть вітри, мов буйні тури!

Одбивсь в озерах настрої сонця. Снує про давне дим..
Я хочу бути — як забути? —
Я хочу знову — чорноброву? —
Я хочу бути вічно-юним, незломно-молодим!
Одбивсь в озерах настрої сонця.

І сміх, і дзвони, й радість тепла. Цвіте веселка дум..
Сум серце тисне: — сонце! пісне! —
В душі я ставлю — вас я славлю! —
В душі я ставлю світлий парус, бо в мене в серці сум.
І сміх, і дзвони, й радість тепла.

Гаї шумлять —
Я слухаю.
Хмарки біжать —
Милуюся.
Милуюся—дивуюся,
Чого душі моїй
так весело.

Гей, дзвін гуде —
Іздалеку.
Думки пряде —
Над нивами.
Над нивами — приливами,
Купаючи мене,
мов ластівку.

Я йду, іду —
Зворушений.
Когось все жду —
Співаючи.
Співаючи — кохаючи
Під тихий шепіт трав
голублячий.

Щось мріє гай —
Над річкою.
Ген неба край —
Як золото.
Мов золото-поколото,
Горить-тремтить ріка,
як музика.

Арфами, арфами — *дзвіночки*
золотими, голосними *дзвіночки* обізвалися гаї
Самодзвонними:

Йде весна
Запашна,
Квітами — перлами
Закосичена.

Думами, думами — *дзвіночки*
дзвіночки наче море кораблями *дзвіночки* переповнилась блакить
Ніжнотонними:

Буде бій
Вогневий!
Сміх буде, плач буде
Перламутровий...

Стану я, гляну я —
Скрізь поточки як дзвіночки, жайворон як зо-
лотий
З переливами:

Йде весна
Запашна,
Квітами — перлами
Закосичена.

Любая, милая, —
Чи засмучена ти ходиш, чи налита щастям вкрай
Там за нивами:

Ой одкрий
Колос вій!
Сміх буде, плач буде
Перламутровий...

Десь надходила весна. — Я сказав їй: ти весна!
Сизокрилими голубками
У куточках на вустах
Їй спурхнуло щось усмішками —
Ї потонуло у душі...

Наливалися жита. — Я сказав їй: золота!
Гнівню брівоньки зламалися.
Одвернулася. Пішла.
Тільки довго оглядалася —
Мов би кликала: іди!

Почали тумани йти. — Я сказав: не любиш ти
Стала. Глянула Промовила.
От і осінь вже прийшла.
Так любить? — кажи. Та швидче ж бо! —
Блиснув сміх їй мов кінджал...

Зажурились під снігом гай. — Я сказав їй: щож...!
прощай!

Враз сердечним теплим сяєвом
Щось їй бризнуло з очей...
Сизокрилою голубкою
На моїх вона вустах!

Цвіт в моєму серці,
Ясний цвіт-первоцвіт.
Ти той цвіт, мій друже,
Срібляний первоцвіт.
Ах, ізнов, кохана,
Де згучала рана, —
Квітне цвіт-первоцвіт!

Слухаю мелодій
Хмар, озер та вітру.
Я бреню як струни
Степу, хмар та вітру.
Всі ми серцем дзвоним,
Сним вином червоним —
Сонця, хмар та вітру!

Десь краї казкові,
Золоті верхів'я...
Тільки шлях тернистий
Та на ті верхів'я.
Ходять-світять зорі,
Плинуть хвилі в морі —
В ритмах на верхів'я!

Світ в моєму серці,
Мрій танок, світанок.
Ти той світ, мій друже,
Зоряний світанок.
Я твої очиці,
Зорі, зорениці —
Славлю як світанок!

Не дивися так привітно,
Яблуневоцвітно.
Стигнуть зорі як пшениця:
Буду я журиться.

Не милуй мене шовково,
Ясно — соколово.
На схід сонця квітнуть рожі:
Будуть дні погожі.

На схід сонця грають грози —
Будуть знову сльози!
Встали мати, встали й татко:
Де ластовенятко?

А я тут в саду, на лавці,
Де квітки-ласкавці...
Що скажу їм? — Все помітно:
Яблуневоцвітно.

Подивилась ясно, — заспівали скрипки! —
Обняла востаннє. — у моїй душі. —
Ліс мовчав у смутку, в чорному акорді.
Заспівали скрипки у моїй душі!

Знав я, знав: навіки, — промені як вії! —
Більше не побачу. — соняшних очей. —
Буду вічно сам я, в чорному акорді.
Промені як вії соняшних очей!

З кохання плакав я, ридав.
(Над бором хмари муром!)
Той плач між нею, мною став —
(Мармуровим муром...)

Пливуть молитви угорі.
(Вернися з сміхом — дзвоном!)
Спадає лист на вівтарі —
(Кучерявим дзвоном...)

Уже десь випали сніги.
(Над бором хмари муром!)
Розбиті ніжні вороги —
Мармуровим муром...)

Самотна ти, самотний я.
(Весна! — світанок! — вишня!)
Обсипалась душа твоя —
(Вранішня вишня...)

Я стою на кручі — *Ахаледз-дуб*
За рікою дзвони:
Жду твоїх вітрил я —
Тінь там тоне, тінь там десь... *Корен*

Випливають хмари —
Сум росте мов колос:
Хмари хмарять хвилі —
Сумно, сам я, світлий сон...

Вірю оомофorno —
За рікою дзвони:
Сню волосожарно —
Тінь там тоне, тінь там десь...

Припливеш, приплинеш —
Сум росте мов колос:
З піснею про сонце! —
Сумно, сам я, світлий сон...

Там тополі у полі на волі
(Хтось на заході жертву приніс)
З буйним вітром свавольним і диким
Струнко рвуться кудись в далечінь...

Йду в простори я, чулий, тривожний,
(Гасне день, облітає, мов мак).
В моїм серці і бурі і грози
Й рокотання — ридання бандур...

Хилить вітер жита по-над шляхом
(Ой там хмара похмура з півдня).
І так сумтно, так сумно співає —
Тільки перепел б'є десь у дзвін...

Моя пісне, вогниста, шалена,
(Креше небо і котить свій гнів)
Ах, розбийся на світлі акорди,
Розридайсь — і затихни, як грім...

Гаптує дівчина й ридає —
Чи тож шиття!
Червоним, чорним вишиває
Мені життя.

Танцюють згуки на дзвіниці,
І плаче дзвін.
Я йду. Мій шлях то із костриці,
То із жоржин.

Тумани линуть вгору, вгору,
А хмари — вниз.
Чому я не люблю простору.
Як я без сліз?

Я ввечері цілую рожу
І кличу сум.
Чому, чому я жить не можу
Та сам, без дум?

Квітчастий луг і дощик золотий.

А в далені, мов акварелі, —

Примружились гаї, замислились оселі... *Мерзачини*

Ах, серце, пий!

Повітря — мов прив'ялий трунок. *порт*

Це рання осінь шле цілунок

Такий чудовий та сумний.

Стою я сам посеред нив чужих,

Немов покинута офіра.

І слухає мій сум природа. Люба. Щира.

Кріз плач, кріз сміх.

Вона сама — царівна мила —

Нераз свій смуток хоронила

В самій собі, в піснях своїх.

Стою. Молюсь. Так тихо-тихо скрізь, —
Мов перед образом Мадони.
Лиш від осель пливуть тужні, обнявшись, дзвони, —
Узори сліз.

Лише з-над хмар часом прилине
Прощання злітом журавлине —
Погасле, як грезет із риз..

Гей, над дорогою стоїть верба,
Дзвінки дощові струни ловить,
Все вітами хитає наче сумно мовить:
Журба, журба...

Отак роки, отак без краю
На струнах Вічності перебираю
Я, одинокая верба.

Ой не крийся, природо, не крийся, *Анастас*
Що ти в тузі за літом, у тузі.
У туманах ти сниш... А чогось так сичі
Розридалися в лузі.

Твої кбси від смутку, від суму
Вкрила прóзолоть, ой ще й крівава.
Певно й серце твоє взолотила печаль,
Що така ти ласкава.

А була ж ти — як буря із громом!
А була ж ти — як ніч на купала...
Безгоміння і сум. Безгоміння і сон. —
Тільки зірка упала...

Ой там зірка десь впала, як згадка.
Засміялося серце у тузі!
Плачуть знову сичі... О ридай же, молись:
Ходить осінь у лузі.

Алиб

Іще пташки в дзвінкіх піснях блакитний день
купають,
Ше половіє злотом хвиль на сонці жита різа
(Вітри лежать, вітри на арфу грають); —
А в небі свариться вже хтось. Завіса чорно-сиза
Пів-неба мовчки зап'яла. Земла вдягає тіль...
Мов звір, ховається людина.
— Господь іде! — подумав десь полинь.
Заплакав дощ... і вщух.
Мовчить гора. Мовчить долина.
— Господня тіль — прошепотів полинь.

І враз — роздерлась пополам завіса! — Тиша.
Мертва...
Метнувсь огонь: розцвівсь, распавсь — аж води
закипіли!
І полилася піснь, приніслась жертва.
Курять шляхи, біжать, біжать... Рвуть вихори, як
жили,
Рідке коріння верб старих, що моляться в сльо-
зах.

А трави — й плакати не сміють.
Ідуть потужні сили! Морок. Жах...
...І дзвонять десь в селі.
І вже тремтять, вже спокій сіють
Сріблясті голуби у небесах.

ЕНГАРМОНІЙНЕ.

ТУМАН.

Над болотом пряде молоком...
Чорний ворон замисливсь.
Сизий ворон задумавсь.
Очі виклював. Бог-зна кому.

А від сходу мечами йде гнів!...
Чорний ворон враз кинувся.
Сизий ворон схопився.
Очі виклював. Бог-зна кому.

СОНЦЕ.

Десь клюють тай райські птиці
Вино-зелені.
Роспрозорились озера!...
Тінь. Давно.

Косарі кують до сходу.
Полум'я квіток!
Перса дівчини спросоння:
Син... синок...

ВІТЕР.

Птах — ріка — зелена вика —
Ритми соняшника.
День біжить, дзвенить — сміється,
Перегулюється!

Над житами — йде з медами —
Хилить келехами.
День біжить, дзвенить-сміється,
Перегулюється!

ДОЩ.

не чує А на воді в чиїсь руці
Гадюки пнуться.. Сон. До дна.
Війнув, дихнув, сипнув пшона —
І заскакали горобці!..

— Тікай! — шепнуло в береги.
— Лягай.. — хитнуло смолки.
Спустила хмарка на луги
Мережані подолки.

Теоми - вибачко - хорейки спочудом
двох сіло п.

Ходять по квітах, по росі.
Очима чесними,
Христосвоскресними
Поеми тчуть.
А сонця, сонця в їх красі —
Не чуть.

Царства.

Під спів крови: без пісень:
Вмер чорнобривий день.
О лицарі безумного лицарства,
З прокляттям вас на перегній!

— Трояндний!
— Молодий!
— Бій!

У СОБОР.

I.

По один бік верби,
По другий старці.
Гнуться, гнуться, гнуться верби,
Нагинаються старці.

Шум юрби глухої.
Блиск хмариних крил!
...Сповиває аналої
Сине брязкання кадил.

Тут говорять з Богом.
Тут Йому скажу —
(Хтось заплакав за порогом) —
З херувимами служу!

Жду я, ждуть всі люде —
І нема Його.
Гнуться, гнуться, гнуться люде,
Дожидаються Його.

II.

Співає стежка
На горód.
Гарбуз під парасольками
Про сонце думає.

За частоколом —
Зелений гимн.
Зоставайтеся, люде,
З свіми божками!

Соняшники горять...
— сама як струна —
Метеликів дуєти...
— а на лапках мед —

Ромашка? — здрастуй!
І вона тихо: здрастуй.
І згучить земля
Як орган.

ПАСТЕЛІ.

I.

Пробіг зайчик.
Дивиться —
Світанок!
Сидить, грається,
Ромашкам очі ростулює.
А на сході небо пахне.
Півні чорний плащ ночі
Вогняними нитками сточують.
— сонце —
Пробіг зайчик.

II.

Випив доброго вина
Залізний день.
Розцвітайте, луги! —
: я йду — день —
Пасітесь, отари! —
: до своєї любої — день —
Колисково, колоски! —
: удень.
Випив доброго вина
Залізний день.

III.

Коливалося флейтами
Там де сонце зайшло.
Навшпиньках
Підійшов вечір.
Засвітив зорі,
Прослав на травах тумани,
І, на вуста поклавши палець, —
Ліг.
Коливалося флейтами
Там де сонце зайшло.

IV.

Укрийте мене, укрийте:
Я — ніч, стара,
Нездужаю.
Одвіку в снах
Мій чорний шлях.
Покладіть отут м'яти,
Та хай тополя шелестить.
Укрийте мене, укрийте:
Я — ніч, стара,
Нездужаю.

Хтось гладив ниви, все гладив ниви,
Ходив у гніві і сіяв співи:
О, дайте грому, о, дайте зливи! —
Нехай не сохнуть золотисті гриви.
Хтось гладив ниви, так ніжно гладив...

Плили хмарини, немов перлини...
Іх вид рожевий — уста дитини!
Набігли тіні — і... ждуть долини.
Пробігли тіні — сумні хвилини:
Плили хмарини чужі, далекі...

Сліпучі тони — і дика воля!
Ой, хтось заплакав посеред поля.
Зловісна доля, жорстока доля.
Здаля сміялась струнка тополя.
Сліпучі тони — й смутні волошки...

На стрімчастих скелях,
Де орли та хмари,
Над могутнім морем,
В осяйній блакиті —
Гей,
Там
Розцвітали грози!
Розцвітали грози...

Із долин до неба
Простяглися руки:
О, позичте, грози,
Зливної блакиті! —
Враз
Вниз
Впали краплі крові!
Впали краплі крові...

Одчиняйте двері —
Наречена йде!
Одчиняйте двері —
Голуба блакить!
Очі, серце і хорали
Стали,
Ждуть...

Одчинились двері —
Горобина ніч!
Одчинидись двері —
Всі шляхи в крові!
Незриданими сльозами
Тьмами
Дош...

СКОРБНА МАТИ.

Пам'яті моєї матері.

Проходила по полю,
Обніжками, межами.
Біль серце опромінив
Блискучими ножами!

Поглянула — скрізь тихо.
Чийсь труп в житах чорніє...
Спросоння колосочки:
Ой радуйся, Маріє!

Спросоння колосочки:
Побудь, побудь із нами!
Спилилась Божа Мати,
Заплакала сльозами.

Не місяць, і не зорі,
І дніти мов не дніло.
Як страшно!... людське серце
Докраю обідніло.

II.

Проходила по полю —
Зелене зеленіє..
Назустріч Учні Сина:
Возрадуйся, Маріє!

Возрадуйся, Маріє:
Шукаємо Ісуса.
Скажи, як нам простіше
Пройти до Емауса?

Звела Марія руки,
Безкровні, як лілеї:
Не до Юдеї шлях вам,
Вертайте й з Галілеї.

Ідіте на Вкраїну,
Заходьте в кожну хату —
Ачей вам там покажуть
Хоч тінь Його расп'яту.

III.

Проходила по полю.
В могилах поле мріє —
Назустріч вітер віє —
Христос воскрес, Маріє!

Христос воскрес? — не чула,
Не відаю, не знаю.
Не будь ніколи раю
У цім кривавім краю.

Христос воскрес, Маріє!
Ми — квіти звіробою,
Із крові тут юрбою
Зросли на полі бою.

Мовчать далекі села.
В могилах поле мріє.
А квітка лебедіє:
О згляньсь хоч Ти, Маріє!

IV.

Проходила по полю...
 — І цій країні вмерти? —
 Де Він родився вдруге, —
 Яку любив до смерти?

Поглянула — скрізь тихо.
 Бує дике жито.
 — Защо Тебе росп'ято?
 Защо Тебе убито?

Не витримала суму,
 Не витримала муки, —
 Упала на обніжок,
 Хрестом росп'явши руки!

Над Нею колосочки
 „Ой радуйся!“ — шептали.
 А янголи на небі —
 Не чули і не знали!

По блакитному степу.
 Вороний вітер!
 Пригорнув раз тай подався —
 Вороний вітер..

Вийшла жита жати я.
 Громова хмара!
 Ой не всі з війни додому —
 Вороний вітер...

Гляне сонце як дитя,
 А в селі голод!
 Ходять матері як тіні —
 Вороний вітер..

На чужині десь ген-ген
 Без хреста; вóрон..
 Будьте прокляті з війною! —
 Вороний вітер...

КОЛИСКОВА.

З Леопольда Браза.

Засни, дитинонько, засни! Хай бризнуть сни квітками!
Прийми під захист, Боже тих, чий шлях прославсь
морями!

Співай, стара, лий серця біль в пісні безкраї, чулі
Про море те, що блискотить при місяцю: ой люлі...

Як пійдеш ти на корабель — тоді вже погуляти!
Колиску зробить вихор з хвиль і буде колисати.

Співай, стара, лий серця біль в пісні безкраї, чулі
Про море те, що блискотить при місяцю: ой люлі...

В твоїй душі хвилює спів, безмежний спів, як море.
Синам на втіху любу він, а матерям на горе.

Співай, стара, лий серця біль в пісні безкраї, чулі
Про море те, що блискотить при місяцю: ой люлі...

У фьордах батенька твого зла хвиля поховала!
В той час родився, синку, ти — і я не заридала.

Співай, стара, лий серця біль в пісні безкраї, чулі
Про море те, що блискотить при місяцю: ой люлі...

Громадить хмари буровій над фьордами потворні.
Під заколисанку свою колише трупи чорні.

Співай, стара, лий серця біль в пісні безкраї, чулі
Про море те, що блискотить при місяцю: ой люлі...

Засни, дитинонько, засни! Хай бризнуть сни квітками!
Прийми під захист, Боже, тих, чий шлях про-
славсь морями!

Співай, стара, лий серця біль в пісні безкраї, чулі
Про море те, що блискотить при місяцю: ой люлі...

Бо ми вас родимо, — о глум! — а глибина поглине!
Гей, хто бретонцем уродивсь — той моряком загине:

Співай, стара, лий серця біль в пісні безкраї, чулі
Про море те, що блискотить при місяцю: ой люлі...

ВІЙНА.

I.

Кладусь я спать.

Три янголі в головах стоять.

Один янгол — все бачить.

Другий янгол — все чує.

Третій янгол — все знає.

І приснився мені

Син.

Наче він сам проти ворога ставає,

А той обступає, просто в груди рубає!

(Перший янгол вид свій закриває).

І ніби поле рівне, рівне та зелене.

І вітер стеле спів: „Прощайте, нене!“

(Другий янгол із хрестом до мене).

І вітер стеле: „Не сумуйте, смерти той не знає,

Хто за Україну помірає!“

(Третій янгол серце звеселяє).

І приснився мені

Син.

II.

Праворуч — сонце.

Ліворуч — місяць.

А так — зоря.

— Благословляю, синку, на ворога.

А він: матусю моя!

Немає, каже, ворога

Тай не було.

Тільки й єсть у нас ворог —

Наше серце.

Благословіть, мамо, шукати зілля,

Шукати зілля на людське божевілля.

Звела я руку до хреста —

Аж коло мене нікого нема.

Тихо, лиш ворон: кря! кря!...

Праворуч — сонце.

Ліворуч — місяць.

А так — зоря.

ДУМА ПРО ТРЬОХ ВІТРІВ.

На ранній весні-провесні,
Гей, на світанню гук.

Ой за горами, за високими,
Там за морями та за глибокими,
Ще й за шляхами несходимими —
Рано-пораненьку Ясне Сонечко сходило.
Ясне Сонечко сходило, братів своїх, Вітрів до
себе іскликало,

До них словами промовляло:

„Брати мої!

„Вітри мої!

„Брати мої любі, милі,

„Вольні, прудкокрилі!

„А станьте ви на рівні ноги:

„На гори, доли, на людяні шляхи, на перелоги —

„Летіть-співайте,

Про мене, вашого брата старшого, Ясного Сонечка

„Людям повідайте.

„А уже ж я та не по-зимньому грію:
„Зоря з зорею перемигнутися не вспе —
„Як я поломенію“.

Тее Вітри зачували,
На рівні ноги ставали,
На різні сторони свої дужі крила розправляли.

На ранній весні-провесні,
Гей, на світанню гук.

Що перший Вітер молодий
Лукавий Сніговій
Та так собі подумав, так помислив:
„А чи не краще б було,
„Коли б ти, братіку мій, Ясне Со́нечко, та по-зим-
ньому ісходило?“

„Бо цю землю тільки пригрій —
„То вже й клопіт имій“.
Тож перший Вітер Сніговій-Морозище
Летить, гуде, свище,
Снігом хати обкидає,
З людей насміхає:
„Це вас, — каже, — Сонечко веснянее вітає“.

Тоді теє люде зачували,
Одне д'одного словами промовляли:
„Ой не будь, видно, весні, як об Різдві грому,
„Коди до нас говорять по-чужому.“

На ранній весні-провесні,
Гей, на світанню гук.

Що другий Вітер молодий
Безжурний Буровій
Та так собі подумав, так помислив:
„Хай собі Сонечко як завгодно сходить —
„Чи по-зимньому,
„Чи по-весняному,
„Аби мені було можна пити-гуляти,
„Свою душеньку потішати“.
Тож другий Вітер налітає,
Людам хати перекидає,
Гірко так насміхає:
„Це вас, — каже, — люде, весна та воля вітає“.
Тоді теє люде зачували,
Одне д'одного словами промовляли:

„Як отака весна. як отака воля —
„Проклята ж наша доля!“

На ранній весні-провесні,
Гей, на світанню гук.

Шо третій Вітер молодий
Ласкавий Легіт-Теплокрил
Та так собі подумав, так помислив:
„А спасибі Богові, що Сонечко на весну повернуло,
„Ато б земля була навік схолонула, заснула.“
Тож третій Вітер летить, співає,
До всіх із ласкою та по-рідньому промовляє,
Жодного села, хатинки не минає,
У драну шибку ще й пучками поторóхкає-пограє:
„А вставайте, — каже, — люде, Сонце вам
усміхається,
Вашого плуга земля дожидається“.

Отоді теє всі люде зачували,
Із хат з піснями вихождали,
З великої радості святую землю цілували —
Господа Милосердного прославляли!

На ранній весні-провесні,
Гей, на світанню гук.

Там,
У повнозгучнім храмі акордами розцвітають,
Натхненними, як очі предків!

Він був мов жрець сп'янілий від молитви —
Наш Київ, —
Який моливсь за всю Україну —
Прекрасний Київ.

— буря!

Стихійно очі він розкрив —
І всі сміються як вино...

— блиск!

— жах!

Розвивши ясні короги
(І всі сміються як вино),
Вогнем схопився Київ
У творчій високості!

: здрастуй! здрастуй! — сиплеться з очей.
Тисячі очей...

Раптом тиша: хтось говорить.

: слава! — з тисячі грудей.

І над всім цим в сяйві сонця голуби.

: слава! — з тисячі грудей.

Голуби.

То Україну

За всі роки неслави благословляв хрестом

Опромінений,
Ласкою Божою в серце зраний
Андрій Первозванний.
І засміялись гори,
Зазеленіли...

Але ж два чорних гроба,
Один світлий.

І навкруг

Каліки.

Повзають, гугнявять, руки простягають
(О, які скорчені пальці!) —

Дайте їм, дайте!

Істи їм дайте — хай звіря в собі не плекають,
— дайте.

Повзають, гугнявять, сонце проклинають,
Сонце і Христа!

Проходять:

бідні, багаті, горді, молоді, закохані в хмари й музику—

Проходять:

Чорний птах — у нього очі-пазурі! —

Чорний птах із гнилих закутків душі,

Із поля бою прилетів.

Кряче.

У золотому гомоні над Київом,

Над всією Україною —
Кряче.

О, бездушний пташе!
Чи це не ти розп'яття душі людської
Століття довбав?
Століття.

Чи не ти виймав живим очі,
Із серця віру?
Із серця віру.

Чого ж тобі тепер треба
В години радості і сміху?
Чого ж тобі треба тепер, о, бездушний пташе?
Говори!

Чорнокрилля на голуби й сонце —
Чорнокрилля.

— Брате мій, пам'ятаєш дні весни на світанню волі?
З тобою обнявшись ходили ми по братніх стежках,
Славили сонце!

А у всіх тоді (навіть у травинки) сміялись сльози..
— Не пам'ятаю. Одійди.

— Любий мій, чом ти не смієшся, чом не радієш?
Це ж я, твій брат, до тебе по-рідному промовляю, —
Невже ж ти не впізнав?

— Відступись! Уб'ю!

Чорний птах;
Чорний птах кряче.
І навкруг
Каліки.

В години радості і сміху
Хто їх поставив на коліна?
Хто простягнуть сказав їм руку,
Який безумний бог — в години радості і сміху?

Предки з жахом одвернулись.

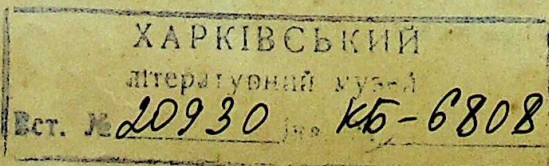
: виростем! — сказали тополі.
: бризем піснями! — сказали квіти.
: розіллємось! — сказав Дніпро.
Тополі, квіти, і Дніпро.

Дзвенить, дзвенить, дзвенить
І б'ється на шматки..
— Чи то не золоті джерела скресають під землею?
Леліє, віє, ласкавіє,
Тремтить неначе сон..
— Чи то не самоцвіти ростуть в глибинах гір?

: виростем! — сказали.
: розіллємось! — Дніпро.

Зоряного ранку припади вухом до землі. —
...ідуть.
То десь із сел і хуторців ідуть до Києва —
Шляхами, стежками, обніжками.

І б'ються в їх серця у такт
 -- ідуть! ідуть! —
 Дзвенять немов сонця у такт
 — ідуть! ідуть! —
 Там над шляхами, стежками, обніжками.
 Ідуть!
 І всі сміються як вино:
 І всі співають як вино:
 Я — дужий народ,
 Я молодий!
 Вслухався я в твої гомін золотий —
 І от почув.
 Дививсь я в твої очі —
 І от побачив.
 Гори каміння, що на груди мої навалили,
 Я так легенько скинув —
 Мов пух...
 Я — негасимий Огонь Прекрасний,
 Одвічний Дух.
 Вітай же нас ти з сонцем, голубами.
 Я дужий народ! — з сонцем, голубами.
 Вітай нас рідними піснями!
 Я — молодий!
 Молодий!

ЗМІСТ.

Соняшні Кларнети	5
Закучерявилися хмари	7
Гаї шумлять	8
Арфами, арфами	10
Десь надходила весна	12
Цвіт в моєму серці	13
Не дивися так привітно	15
Подивилась ясно	16
З кохання плакав я, ридав	17
Я стою на кручі	18
Там тополі	19
Гаптує дівчина	20
Квітчастий луг	21
Ой не крийся, природо	23
Ще пташки	24
Енгармонійне: Туман	25
„ Сонце	26
„ Вітер	27
„ Дош	28

Ходять по квітах	29
У собор I.	30
" II.	31
Пастелі I.	32
" II.	33
" III.	34
" IV.	35
Хтось гладив ниви	36
На стрімчастих скелях	37
По хліб шла дитина	39
Одчиняйте двері	40
Скорбна Мати I.	41
" " II.	42
" " III.	43
" " IV.	44
По блакитному степу	45
Коліскова (з Леопольда Браза)	46
Війна I.	48
" II.	49
Дума про трьох Вітрів	50
Золотий Гомін	60

